

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1963

Ἐξελίξεις καὶ προοπτικαὶ τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας

1. Ἐθνικὸν εἰσόδημα καὶ ἐπενδύσεις κατὰ τὸ 1963

Τὸ ἔτος 1963 χαρακτηρίζεται ἀπὸ σημαντικὴν ἀνοδὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τοῦ ἀκαθάριστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς σταθερὰς μὲν τιμὰς ἦτο 7,6 %, εἰς τρεχούσας δὲ τιμὰς 11,2 %.

Ὁ ὑψηλὸς οὗτος ρυθμὸς αὐξήσεως ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα, τὸ ὁποῖον εἰς σταθερὰς τιμὰς ὑπερέβη κατὰ 8,8 % τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1962. Εἰς τοὺς λοιποὺς τομεῖς ἐσημειώθησαν ἐπίσης αὐξήσεις τοῦ εἰσοδήματος κατὰ ποσοστὰ ὅμως κατώτερα. Ἡ ἐτησία αὐξήσις τοῦ ἀκαθάριστου εἰσοδήματος ἐκ τῆς δευτερογενοῦς παραγωγῆς ἀνῆλθεν εἰς 7,3 % περίπου.

Ἡ ἐξέλιξις τῶν ἐπενδύσεων κατὰ τὸ 1963 ἐπηρεάσθη δυσμενῶς ἀπὸ τὴν κάμψιν τῶν κρατικῶν ἐπενδύσεων, ἐνῶ αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπενδύσεις ὑπολογίζεται ὅτι ἠϋξήθησαν κατὰ 12,8 %. Τὸ σύνολον τῶν ἐπενδύσεων παγίου κεφαλαίου ἠϋξήθη κατὰ 6,3 %, μὲ συνέπειαν νὰ μειωθῇ κατὰ τι ἡ ἀναλογία αὐτῶν εἰς τὸ ἀκαθάριστον ἐθνικὸν εἰσόδημα.

Ἡ εὐνοϊκὴ ἐξέλιξις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος κατὰ τὸ 1963 δὲν συνοδεύεται ἐν τούτοις ἀπὸ ἐνδείξεις προόδου πρὸς τὴν ἀπαραίτητον ἀναδιάρθρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μὲ τὸν ἀπαιτούμενον ταχὺν ρυθμὸν. Τὴν οἰκονομίαν ἐξακολουθοῦν νὰ χαρακτηρίζουν ὠρισμέναι τάσεις ἀντανακλῶσαι διαρθρωτικὰς καὶ ὀργανωτικὰς ἀδυναμίας. Οὕτω : ὁ ρυθμὸς τῆς μεταναστεύσεως παρουσίασεν ἐπιτάχυνσιν ἐντὸς τοῦ 1963, μὲ αὐξανομένην ἀναλογίαν τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας· αἱ κρατικαὶ ἐπενδύσεις δεικνύουν στασιμότητα· μέγα μέρος τῆς ἰδιωτικῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος ἐξακολουθεῖ νὰ στρέφεται πρὸς μὴ πρωτευούσης σημασίας κατευθύνσεις· τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου συνεχῶς διευρύνεται λόγῳ τῆς μακροχρονιωτέρας τάσεως στασιμότητος τῶν ἐξαγωγῶν.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὰς ὀργανικὰς ἀδυναμίας καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας, ἔχει σημασίαν τὸ γεγονός ὅτι ὠρισμένοι βασικαὶ προϋποθέσεις διὰ τὴν ἀπαραίτητον γενικὴν οἰκονομικὴν κινητοποίησιν ἔχουν ἐξασφαλισθῇ, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ νομισματικοῦ καὶ πιστωτικοῦ μηχανισμοῦ καὶ ἡ ἀντοχὴ τῆς οἰκονομίας ἀκόμη καὶ εἰς σοβαροὺς κλυδωνισμοὺς.

2. Νομισματικὴ ἰσορροπία

Ἡ ἐκδηλωθεῖσα κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας στροφὴ πρὸς τὴν χρυσὴν λίραν ἀπεδείχθη διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι ἀπετέλει φαινόμενον παροδικόν, μὴ δικαιολογούμενον ἀπὸ τὰς πραγματικὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τοῦ τόπου. Ἀποδείξεις ὅτι τὸ κοινὸν διετήρησε τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὴν σταθερότητα τῆς δραχμῆς εἶναι τὸ γεγονός ὅτι δὲν ἐξεδηλώθη αὐξησίς τῆς ζητήσεως ἄλλων κατηγοριῶν ἀγαθῶν καὶ ὅτι ἡ εἰσροὴ νέων καταθέσεων εἰς τὰς τραπεζὰς διετηρήθη εἰς ἱκανοποιητικὰ ἐπίπεδα κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐντόνου ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν.

Ἀπεδείχθη ὁμως ἐπίσης καὶ ἡ σημασία τῆς διατηρήσεως ἐπαρκοῦς ποσότητος χρυσῶν λιρῶν, ἐκτὸς τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων τῆς χώρας, ὡς ρυθμιστικοῦ ἀποθέματος. Παρεμβάσεις εἰς τὴν ἀγορὰν χρυσοῦ ὑπὸ τῶν κεντρικῶν τραπεζῶν εἶναι συνήθεις εἰς τὴν διεθνῇ πρακτικὴν ὁσάκις ἐκδηλοῦται ἔξαρσις τῆς ἰδιωτικῆς ζητήσεως χρυσοῦ.

Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος οὐδέποτε ἐπίστευσε εἰς τὴν διὰ περιοριστικῶν μέτρων ἀντιμετώπισιν τῆς ὑψηλῆς ζητήσεως χρυσῶν λιρῶν, ἐφ' ὅσον αὕτη ὀφείλεται εἰς ψυχολογικὰ αἷτια. Τοιαῦται καταστάσεις πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζωνται, τόσον ὀργανικῶς, διὰ τῆς διατηρήσεως βασικῶς ὑγιῶν νομισματικῶν συνθηκῶν, ὅσον καὶ δι' ἐνισχύσεως τῆς πεποιθήσεως εἰς τὸ εὐρύτερον κοινόν, ὅτι τὸ ἐθνικὸν νόμισμα εἶναι καὶ παραμένει ἰσχυρόν. Αἱ γενικαὶ αὐταὶ σκέψεις ὑπηγόρευσαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰανουάριον ὅπως, παραλλήλως καὶ ἀνεξαρτήτως πρὸς τὴν ἐλευθέραν ἀγορὰν χρυσῶν λιρῶν, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος πωλῇ ἀπεριορίστως χρυσᾶς λίρας εἰς καθοριζομένην ὑπ' αὐτῆς τιμὴν καὶ βάσει ἐιδικῆς διαδικασίας. Καὶ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ἀπεδείχθη ὅτι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἠθέλησαν νὰ κερδοσκοπήσουν εἰς τὴν χρυσὴν λίραν καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν παρασυρθέντες, ἐζημιώθησαν τελικῶς.

Νομισματικαὶ ἐξελίξεις

1. Ρευστότης τῆς οἰκονομίας καὶ παράγοντες μεταβολῆς μέσων πληρωμῆς

Ἡ προσφορὰ χρήματος ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1963 εἰς 23.616 ἑκατ. δραχμῶν, σημειώσασα αὐξησιν κατὰ 15 0/0. Εἰδικώτερον, ἡ

νομισματικὴ κυκλοφορία ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1963 εἰς 16.802' ἑκατ. δραχμῶν, ἀυξηθεῖσα ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου κατὰ 2.440 ἑκατ. ἐναντι. ἀντιστοίχου ἀυξήσεως κατὰ 2.184 ἑκατ. ἐντὸς τοῦ 1962.

Κατὰ τὴν ἑπταετίαν 1956—62 τὸ μέσον ἐτήσιον ποσοστὸν ἀυξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος ἦτο 16,2 %, ποσοστὸν ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων τοῦ κόσμου. Ὁ ταχὺς οὗτος ρυθμὸς ἀυξήσεως τῆς προσφορᾶς χρήματος δὲν ἐπέδρασεν εἰς σοβαρὸν βαθμὸν διαταραχτικῶς ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἢ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἀλλὰ βεβαίως τοῦτο σημαίνει παράλληλον οὐσιώδη ἀύξησιν τῆς ρευστότητος τῆς οἰκονομίας, ἢ ὁποῖα συνεχιζομένη μὲ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον, δὲν δύναται νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ εἶναι ἄνευ νομισματικῶν συννεπειῶν, ἰδίᾳ εἰς τὰς περιόδους κλίματος ἀβεβαιότητος ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν διεθνῶν ἢ ἐσωτερικῶν γεγονότων.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως τῶν προσδιοριστικῶν παραγόντων τῆς μεταβολῆς τῆς προσφορᾶς χρήματος προκύπτει ὅτι καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἢ κυριώτερα ἀυξητικὴ ἐπίδρασις προῆλθεν ἐκ τοῦ δημοσίου τομέως. Ἡ ἀυξητικὴ ἐπίδρασις ἢ προεληθοῦσα ἐκ τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ἦτο περίπου ἡ αὐτὴ, ὡς καὶ κατὰ τὸ 1962, ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν κατὰ τι μικροτέρα.

2. Ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμῶν

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1963 ἡ ἐξέλιξις τῶν τιμῶν ἐξακριωρήσθη ἀπὸ ἐντόνους διακυμάνσεις καὶ τελικῶς αἱ τιμαὶ διεμορφώθησαν εἰς ἐπίπεδα ὑψηλότερα τῶν ἀντιστοίχων τοῦ ἔτους 1962. Οὕτω, μετὰξὺ Δεκεμβρίου 1962 καὶ Δεκεμβρίου 1963, ὁ μὲν τιμάριθμος χονδρικῆς πωλήσεως ἐσημείωσεν ὑψωσιν κατὰ 3,6 %, ὁ δὲ δείκτης τιμῶν καταναλωτοῦ κατὰ 1,3 %.

Αἱ σημειωθείσαι ἀυξήσεις τῶν τιμῶν ὀφείλονται κυρίως εἰς τὴν κατὰ τοὺς τελευταίους τέσσαρας μῆνας τοῦ παρελθόντος ἔτους ἔντονον ἀνατιμητικὴν ἐξέλιξιν εἰς τὴν διεθνῇ ἀγορᾷ εἰσαγομένων εἰδῶν διατροφῆς, εἰς τὴν περιωρισμένην προσφορὰν ἐνίων εἰδῶν, συνεπεῖα μικρᾶς παραγωγῆς τῶν κατὰ τὸ 1963 καί, εἰς ἄλλα, ἐμπορευματικῆς φύσεως, αἰτία. Συνεπῶς, δὲν ἀντανακλοῦν τὴν ὑπαρξιν γενικωτέρων πληθωρικῶν πιέσεων εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Δέον πάντως νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ἀνοδος τῶν τιμῶν, ἰδίως τῶν βασικῶν εἰδῶν διατροφῆς, ἀνεξαργτήτως τῶν αἰτίων τὰ ὁποῖα τὴν προκαλοῦν, δημιουργεῖ πάντοτε τὸ ἐνδεχόμενον διαταραχτικῶν ἐπιδράσεων ἐπὶ τῆς νομισματικῆς ἰσορροπίας.

3. Δημόσια οἰκονομικά

Κατὰ τὴν χρῆσιν 1963 τὸ σύνολον τῶν ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν ἐσόδων τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἀνῆλθεν εἰς 21.916 ἑκατ. δραχμῶν. Ἀντι-

στοίχως, τὸ σύνολον τῶν τακτικῶν δαπανῶν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων ὑπολογίζεται εἰς 25.000 ἑκατ. δραχμῶν. Οὕτω, τὸ καλυπτόμενον ἐκ δανειακῶν κεφαλαίων καὶ ἐξωτερικῆς βοήθειας ἀνοιγμα τοῦ γενικοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνῆλθεν εἰς 3.084 ἑκατ. δραχμῶν, ἔναντι 3.670 ἑκατ. τῆς χρήσεως 1962.

Τὰ ἔσοδα ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1963 εἰς 21.383 ἑκατ. δραχμῶν, ἀξηθέντα κατὰ 1.863 ἑκατ. ἔναντι τοῦ 1962. Ἡ ἀΐξεις αὕτη ἦτο ἀποτέλεσμα τῆς σημαντικῆς ἀξίσεως τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, τῶν εἰσαγωγῶν, τῆς καταναλώσεως καὶ τῶν ἐν γένει συναλλαγῶν. Ὀλόκληρος σχεδὸν ἡ ἀΐξεις τῶν ἐσόδων τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ προῆλθεν ἐκ τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Ἀντιθέτως, ὅλως ἀσήμαντος ἦτο ἡ ἀΐξεις τῶν ἐσόδων ἐξ ἀμέσων φόρων.

Αἱ δαπάναι τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ ἀνῆλθον εἰς 19.965 ἑκατ. δραχμῶν, ἥτοι ἠϋξήθησαν κατὰ 1.997 ἑκατ. ἔναντι τοῦ 1962. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἀξίσεως ταύτης προῆλθεν ἀπὸ τὰς ἐπιδοτήσεις τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ τὴν προστασίαν τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν προϊόντων, τὰς δαπάνας προσωπικοῦ καὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ δημοσίου χρέους.

Οὕτω, τὸ πλεόνασμα τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ κατὰ τὸ 1963 ὑπολογίζεται εἰς 1.450 ἑκατ. δραχμὰς περίπου. Προστιθεμένου καὶ τοῦ προκαταβληθέντος ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ποσοῦ 450 ἑκατ. ἔναντι τῆς εἰδικῆς προσφορᾶς τοῦ Ν.Α.Τ.Ο., ἡ συνολικὴ συμβολὴ τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων ἀνέρχεται εἰς 1.900 ἑκατ. δραχμὰς.

Αἱ πληρωμαὶ τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων ἀνῆλθον κατὰ τὸ 1963 εἰς 5.035 ἑκατ. δραχμῶν, ἥτοι παρουσίασαν μείωσιν κατὰ 815 ἑκατ., προσελθούσας σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῶν δαπανῶν εἰς συνάλλαγμα, ἐνῶ αἱ δαπάναι εἰς δραχμὰς προσήγγισαν τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1962.

Τὸ μέγιστον μέρος τῶν δαπανῶν τοῦ προγράμματος ἐπενδύσεων ἐκαλύφθη ἐκ τῆς συμβολῆς τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ, τῶν ἐσόδων ἐπενδύσεων, τοῦ ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ καὶ τῶν προσωρινῶν προκαταβολῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

Ἰσοζύγιον πληρωμῶν

Λίαν σημαντικὴν ἀΐξιν παρουσίασαν κατὰ τὸ 1963 καὶ αἱ τρεῖς κατηγορίαι τῶν τρεχουσῶν συναλλαγῶν μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Αἱ πληρωμαὶ δι' εἰσαγωγὰς ἀνῆλθον εἰς 708 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 608 ἑκατ. κατὰ τὸ 1962, αἱ ἐξαγωγαὶ εἰς 296 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 243 ἑκατ. Ἡ ἀΐξεις αὕτη τῶν ἐξαγωγῶν, καίτοι σημαντικὴ, ἐκάλυψε τὸ ἥμισυ μόνον τῆς ἀξίσεως τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν

περαιτέρω διευρύνειν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος, εἰς 412 ἑκατ. δολλάρια ἔναντι 365 ἑκατ. κατὰ τὸ 1962. Παρὰ ταῦτα, τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἰσοζυγίου τρεχουσῶν συναλλαγῶν ἐσημείωσεν αἰσθητὴν μείωσιν, λόγω τῆς οὐσιώδους περαιτέρω αὐξήσεως τῶν ἀδήλων εἰσπράξεων, τῶν ὁποίων τὸ καθαρὸν σύνολον ἀνῆλθεν εἰς 356 ἑκατ. δολλάρια, αὐξηθὲν κατὰ 64 ἑκατ. ἔναντι τοῦ 1962.

Αἱ ἐξελίξεις αὗται, ἐν τῷ συνόλῳ των εὐνοϊκαί, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθοῦν καὶ ὡς ἐνδείξεις ὀργανικῆς βελτιώσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἡ αὐξησης τῶν εἰσπράξεων ἐξ ἐξαγωγῶν ὀφείλεται εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς ἐκτάκτους λόγους. Αἱ εἰσαγωγαὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς αὐξήσεως τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τῶν εἰσοδημάτων δεόν νὰ ἀναμένεται ὅτι θὰ συνεχίσουν τὴν ἀνοδικὴν πορείαν των. Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς, καὶ τοῦλάχιστον διὰ τὸ ἄμεσον μέλλον, αἱ ἄδηλοι εἰσπράξεις παραμένουν ὁ κύριος παράγων στηρίξεως καὶ βελτιώσεως τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως τῆς χώρας. Ἀπὸ μακροχρονιωτέρας ὁμως σκοπιᾶς εἶναι ἀπαραίτητος ἀναδιάρθρωσις τῶν ἐξαγωγῶν ἐξασφαλίζουσα σημαντικὴν καὶ μόνιμον αὐξησίν των οὕτως ὥστε ἡ σταθερότης τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν νὰ θεμελιωθῇ ἐπὶ εὐρυτέρων καὶ ἰσχυροτέρων βάσεων.

Ἡ καθαρὰ εἰσροὴ κεφαλαίων ἐσημείωσε μικρὰν περαιτέρω αὐξησιν, ἀνελθοῦσα εἰς 75 ἑκατομμύρια δολλάρια. Τοῦτο, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μείωσιν τοῦ ἐλλείμματος ἐκ τρεχουσῶν συναλλαγῶν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν μεγαλυτέρου ποσοῦ ἀμερικανικῆς βοήθειας, ἐπέτρεψε μικρὰν περαιτέρω αὐξησιν τῶν συναλλαγματικῶν διαθεσίμων.

Τὰ συναλλαγματικὰ διαθέσιμα αὐξηθέντα κατὰ 8 ἑκατ. δολλάρια, ἀνῆρχοντο εἰς τὸ τέλος τοῦ 1963 εἰς 278 ἑκατ. δολλάρια. Βάσει τοῦ ρυθμοῦ τῶν πληρωμῶν δι' εἰσαγωγὰς ταῦτα ἀντιστοιχοῦν εἰς ἀξίαν εἰσαγωγῶν πλεόν τῶν τεσσάρων καὶ ἡμίσεος μηνῶν, ἤτοι, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς, εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν ὁρίων, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται διεθνῶς ἱκανοποιητικά. Οὕτω, παρὰ τὴν ταχέαν αὐξησιν τῶν εἰσαγωγῶν καὶ τὴν διευρύνειν τοῦ ἐμπορικοῦ ἐλλείμματος, ἡ συναλλαγματικὴ θέσις τῆς χώρας παραμένει πάντοτε ἰσχυρά. Ἡ σταθερότης δὲ αὐτῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπέτρεψε τὴν λήψιν περαιτέρω μέτρων ἀπελευθερώσεως τῶν ἐξωτερικῶν πληρωμῶν.

Πιστωτικαὶ ἐξελίξεις

1. Μεταβολὴ τῶν καταθέσεων

Αἱ ἰδιωτικαὶ καταθέσεις ἀνῆλθον κατὰ τὸ τέλος Δεκεμβρίου 1963 εἰς 30.662 ἑκατομμύρια δραχμῶν, αὐξηθεῖσαι κατὰ 5.929 ἑκατομμύρια. Ἡ ἀνοδικὴ ἐξέλιξις των ὑπῆρξε ταχεῖα καθ' ὅλους τοὺς μῆνας τοῦ ἔτους, πλὴν τοῦ τελευταίου διμήνου, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν ψυχολογικῶν

παραγόντων, ἐσημείωσε χαλάρωσιν, λόγω στροφῆς τμήματος τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων πρὸς τὴν χρυσὴν λίραν.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς συνολικῆς αὐξήσεως τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων ἀφορᾷ ἀποταμιευτικῆς φύσεως καταθέσεις. Ἡ αὐξησης αὕτη τῶν ἀποταμιευτικῶν καταθέσεων ἀντιστοιχεῖ εἰς ποσοστὸν 5 % περίπου τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς τρεχούσας τιμὰς, ποσοστὸν ὑψηλότερον τῶν ἀντιστοιχῶν τοῦ 1962 καὶ 1961. Δέον ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ ὅτι τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ κατ' ἀνάγκην καὶ ἔνδειξιν ἀνόδου τῆς ροπῆς πρὸς ἀποταμίευσιν, δεδομένου ὅτι αἱ μέσῳ τῆς κεφαλαιαγορᾶς ἀντληθεῖσαι ἰδιωτικαὶ ἀποταμιεύσεις ὑπῆρξαν χαμηλότεραι ἢ τὸ 1962, ἐνῷ ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότης παρουσίασε μικρὰν σχετικῶς αὐξησην.

Εἰδικώτερον, αἱ καταθέσεις ταμιευτηρίου ἐσημείωσαν κατὰ τὸ 1963 αὐξησην κατὰ 62 % ἀνωτέραν τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως τοῦ ἔτους 1962. Ἡ αὐξησης τῶν καταθέσεων προθεσμίας, καίτοι ὑποληφθεῖσα τῆς ἀντιστοίχου τοῦ 1962, ἦτο καθ' ἑαυτὴν ἱκανοποιητικὴ. Τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ποσοστὸν συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὸ σύνολον τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων ἐσημείωσε περαιτέρω βελτίωσιν, ἐν σχέσει πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη.

Παραλλήλως πρὸς τὴν σημαντικὴν αὐξησην τῶν ἀποταμιευτικῆς φύσεως καταθέσεων ἐντὸς τοῦ 1963, ἐσημειώθη αἰσθητὴ αὐξησης καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταθετῶν. Τὸ σύνολον τῶν λογαριασμῶν καταθέσεων ταμιευτηρίου εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ τὰ Ταχυδρομικὰ Ταμιευτήρια τὸν Ἰούνιον 1963 ὑπερβαίνει κατὰ 195.000 τὸ σύνολόν των κατὰ τὸν Ἰούνιον 1962.

2. Ἐξέλιξις τραπεζικῆς χρηματοδότησεως

Ἡ συνολικὴ χρηματοδότησις τῆς οἰκονομίας ὑπὸ τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν εἰδικῶν πιστωτικῶν ὀργανισμῶν ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 1963 εἰς 45.245 ἑκατ. δραχμῶν, αὐξηθεῖσα κατὰ 7.409 ἑκατομμύρια. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς αὐξήσεως ταύτης προῆλθεν ἐκ τῶν βραχυπροθέσμων χορηγήσεων, ταχύτερα ἐπέκτασις ἐν σχέσει πρὸς τὸ προηγούμενον ἔτος ἐσημειώθη ἐπίσης καὶ εἰς τὴν μακροπρόθεσμον χρηματοδότησιν. Ἐὰν συγκριθοῦν τὰ μέσα ἐπίπεδα συνολικῆς τραπεζικῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐτῶν 1962 καὶ 1963 προκύπτει αὐξησης αὐτῆς ἐντὸς τοῦ λήξαντος ἔτους κατὰ 18,9 %, ἔναντι αὐξήσεως τοῦ ἀκαθαρίστου ἐθνικοῦ προϊόντος εἰς τρεχούσας τιμὰς κατὰ 11,3 %.

α) Χορηγήσεις διὰ κεφάλαια κινήσεως

Ἡ αὐξησης κατὰ 18,9 % τῆς χρηματοδοτήσεως διὰ κεφάλαια κινήσεως προῆλθε κατὰ τὰ τρία τέταρτα περίπου ἀπὸ τὰς χορηγήσεις τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν κυρίως πρὸς βιομηχανικὰς καὶ ἐμπόρικὰς ἐπιχειρήσεις, τὸ ὑπόλοιπον δὲ ἀντιπροσωπεύει ἀγροτικὰς καὶ διαφόρους ἄλλας πιστώσεις.

Σημαντικὸν μέρος τῆς αὐξήσεως τῆς βραχυπροθέσμου χρηματοδοτήσεως προῆλθεν ἀπὸ τὰς πιστώσεις εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τοῦ ἐμπορίου, κυρίως ὅμως εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπόριον, ἡ χρηματοδότησις τοῦ ὁποίου διηρυνήθη κατὰ 929 ἑκατομύρια δραχμῶν.

Ἡ αὐξησις τοῦ μέσου ἐπιπέδου τῶν βραχυπροθέσμων βιομηχανικῶν χορηγήσεων μεταξὺ 1962 καὶ 1963 ἀνῆλθεν εἰς 17,6%, ἔναντι ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς κατὰ 7,7%. Ἡ παρατηρουμένη οὕτω καὶ κατὰ τὸ 1963 διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο τούτων ποσοστῶν ἀποτελεῖ ἔνδειξιν ὅτι συνεχίζεται ἡ διαρροὴ τραπεζικῶν κεφαλαίων, μέσῳ τῆς βιομηχανίας, πρὸς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν κατανάλωσιν.

Ἡ χρηματοδότησις τῆς βιοτεχνίας ἐνεφάνισεν ἐπίσης κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος σημαντικὴν αὐξήσιν, ἀντιστοιχοῦσαν εἰς ποσοστὸν 32,5%.

Ἡ αὐξησις τῆς βραχυπροθέσμου χρηματοδοτήσεως τῆς γεωργίας κατὰ 8,4% ὀφείλεται, σχεδὸν ἔξ ὁλοκλήρου, εἰς τὰς καλλιεργητικὰς πιστώσεις, ἐνῶ αἱ χορηγήσεις ἐπ' ἐνεχύρῳ γεωργικῶν προϊόντων, ἐνεφάνισαν μείωσιν ἐν τῷ συνόλῳ των.

β) Μακροπρόθεσμοι χορηγήσεις

Ἡ μακροπρόθεσμος τραπεζικὴ χρηματοδότησις ἀνῆλθεν εἰς τὸ τέλος τοῦ 1963 εἰς 14.023 ἑκατ. δραχμῶν, ἀντιπροσωπεύουσα ποσοστὸν 31% τῆς συνολικῆς χρηματοδοτήσεως. Αἱ νέαι χορηγήσεις μακροπροθέσμων δανείων ὑπερέβησαν κατὰ 29% τὸ ποσὸν τῶν ἀντιστοίχων χορηγήσεων κατὰ τὸ 1962.

Γενικώτερον ἐν σχέσει πρὸς τὴν μακροπρόθεσμον χρηματοδότησιν τῆς βιομηχανίας παρατηρεῖται ὅτι, παρὰ τὴν σημειωθείσαν καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐπέκτασιν αὐτῆς, ἡ ζήτησις πιστώσεων διὰ βιομηχανικὰς ἐγκαταστάσεις ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι χαμηλή.

Ἡὕξημένα ἔναντι τοῦ προηγουμένου ἔτους ἦσαν καὶ αἱ νέαι χορηγήσεις μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας πρὸς τὸν ἀγροτικὸν τομέα. Ἐν τούτοις, αἱ μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας νέαι χορηγήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς δὲν ἐπραγματοποιήθησαν μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἐγκριθέντος προγράμματος ὑπὸ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς.

3. Ἐξελίξεις εἰς τὴν κεφαλαιαγορὰν

Τὸ ποσὸν τῶν ἀντληθέντων ἐκ τῆς κεφαλαιαγορᾶς κεφαλαίων κατὰ τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἔτη δεικνεύει τὴν σημαντικὴν διεύρυνσιν τῆς ἀγορᾶς κεφαλαίου καὶ τὴν στροφὴν τοῦ ἀποταμιευτικοῦ κοινοῦ πρὸς τοποθετήσεις μακροτέρας διαρκείας.

Τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν ἀντλήσιν κεφαλαίων ἐκ τῆς κεφαλαιαγορᾶς κατέχει τὸ Δημόσιον καὶ ἔπεται ἡ Δ.Ε.Η., ἐνῶ ἡ ζήτησις κεφαλαίων ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων παραμένει ἀκόμη εἰς λίαν χαμηλὰ ἐπίπεδα. Αἱ ἐν

τῷ συνόλῳ ὅμως ἐξελίξεις εἰς τὴν κεφαλαιαγορὰν δεικνύουν τὴν ὑπαρξίν διαθεσίμων κεφαλαίων διὰ τὴν χρηματοδότησιν εὐρυτέρων ἐπιχειρηματικῶν πρωτοβουλιῶν.

Ὁ ὄγκος τῶν συναλλαγῶν ἐπὶ τῶν εἰσηγμένων εἰς τὸ χρηματιστήριον τίτλων παρουσίασε μείωσιν προερχομένην ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ τῶν συναλλαγῶν ἐπὶ μετοχικῶν τίτλων. Ἡ μείωσις αὕτη ὀφείλεται εἰς τὴν πτώσιν τῶν τιμῶν τῶν μετοχῶν, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ὑφισταμένην στενότητα προσφορᾶς μετοχικῶν τίτλων.

Πιστωτικαὶ μεταρρυθμίσεις

1. Ἀπλούστευσις πιστωτικῶν κανόνων καὶ διαδικασιῶν

Ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου 1963 ἐτέθησαν εἰς ἔφαρμονγὴν σημαντικὰ μέτρα μεταρρυθμιστικά τοῦ συστήματος τραπεζικῆς πιστοδοτήσεως.

Οἱ ἐπιδιωκόμενοι δι' αὐτῶν σκοποὶ εἶναι :

Ἀπλούστευσις τῶν πιστωτικῶν κανόνων καὶ περαιτέρω ἀπελευθέρωσις τῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν,

Μείωσις τοῦ κόστους τοῦ τραπεζικοῦ δανεισμοῦ,

Ἐνίσχυσις τῶν καθιερωθέντων κινήτρων διὰ τὸν ἐξαγωγικὸν προσανατολισμὸν τῶν πλέον δυναμικῶν ἐπιχειρήσεων.

Παραλλήλως καθωρίσθησαν τὰ γενικὰ πλαίσια τῆς πιστωτικῆς πολιτικῆς καὶ αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ πρὸς τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ προσαρμόζουν τὴν δραστηριότητά των αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι. Πρὸς τοῦτο :

Καθιερώθη τὸ πρῶτον ἡ ἐφαρμογὴ « γενικοῦ συντελεστοῦ ρευστότητος », τῶν τραπεζῶν,

Διετηρήθη ἡ ὑφισταμένη ὑποχρέωσις τῶν τραπεζῶν ὅπως διαθέτουν ποσοστὸν 15 % τοῦ συνόλου τῶν παρ' αὐταῖς καταθέσεων εἰς δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας διὰ τὴν χρηματοδότησιν παγίων ἐγκαταστάσεων.

Αἱ κυριώτεραι ἐπὶ μέρους ρυθμίσεις πρὸς περαιτέρω ἀπελευθέρωσιν τῆς δραστηριότητος τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν, ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἦρθησαν οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας διὰ κεφάλαια κινήσεως,

Διηρυνήθη ἡ διάρκεια καὶ ὁ χρόνος προεξοφλήσεως τῶν ἐμπορικῶν γραμματίων τῶν προσκομιζομένων ὑπὸ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων,

Κατηργήθησαν τὰ ποσοτικὰ κατὰ τράπεζαν ὅρια χρηματοδοτή-

σεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ ἡῤῥήθη τὸ γενικὸν ὄριον χρηματοδοτήσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου.

Ἦρθησαν οἱ ποσοτικοὶ περιορισμοὶ χρηματοδοτήσεως τῆς βιοτεχνίας καὶ καθιερώθη τὸ πρῶτον ἡ δυνατότης χρηματοδοτήσεως ἰδιωτῶν διὰ δανείων διαρκείας μέχρι 10 ἐτῶν.

Τὰ ληφθέντα μέτρα πρὸς μείωσιν τοῦ κόστους τοῦ τραπεζικοῦ δανεισμοῦ συνίστανται εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ ἐπιτοκίου ἢ τῆς προμηθείας ὠρισμένων κατηγοριῶν χορηγήσεων, ὡς καὶ εἰς τὴν μετατροπὴν μέρους τῆς πρότερον εἰσπραττομένης προμηθείας εἰς ἐπιτόκιον.

Πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνισχύσεως τῶν ὑφισταμένων πιστωτικῶν κινήτρων διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐξαγωγικῆς δραστηριότητος τῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων, ἐπηνέχθησαν οὐσιώδεις μεταβολαὶ εἰς τὸ ὅλον σύστημα τῶν εἰδικῶν χαμηλῶν ἐπιτοκίων ἐπὶ τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν χαρακτηριζομένων ὡς ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων.

Κατόπιν τῶν μεταβολῶν τούτων, τὸ διαμορφωθὲν πιστωτικὸν καθεστῶς, τόσον ὅπῃ πλευρᾷ οὐσιαστικῶν κανόνων ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως κόστους τραπεζικοῦ δανεισμοῦ, ἐξασφαλίζει εἰς τὰς δημιουργικὰς ἐπιχειρήσεις προϋποθέσεις καὶ ὅρους πιστοδοτήσεως μὴ ἀπέχοντας οὐσιωδῶς τῶν ἰσχυουσῶν εἰς τὰς χώρας τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης.

2. Ἡ μακροπρόθεσμος χρηματοδότησις

Περαιτέρω ἀπελευθέρωσις τῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπάρχουν ἀκόμη περιθώρια, εἶναι ἀνάγκη νὰ συσχετισθῇ μὲ κατάλληλον προσαρμογὴν τῶν τραπεζῶν πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ ἤδη ἰσχύοντος σημαντικῶς ἀπλουστευμένου συστήματος πιστωτικῶν κανόνων. Εἰς τὴν παρούσαν φάσιν τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας ὁ ρόλος τῶν τραπεζῶν εἶναι πρωταρχικῆς σημασίας πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἀναγκαίου ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ταχείας ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας.

Τὰ ἤδη ἐν ἰσχύϊ ὅρια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος τῶν ἐμπορικῶν τραπεζῶν πρὸς τὰς κατευθύνσεις αὐτὰς εἶναι σημαντικά. Ἡ πληρεστέρα ἀξιοποίησις αὐτῶν προϋποθέτει: πρῶτον, συμβολὴν τῶν τραπεζῶν εἰς τὴν κατὰ τὸ δυνατόν εὐρύτεραν κινητοποίησιν ἰδιωτικοῦ (ἡμεδαποῦ καὶ ἀλλοδαποῦ) ἐπιχειρηματικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κεφαλαίου καί, δεύτερον, ἄσκησιν ἐνεργοῦ πολιτικῆς χαρτοφυλακίου ἐκ μέρους τῶν τραπεζῶν, διὰ τῆς προσφορᾶς εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν παρ' αὐτῶν ἀγοραζομένων τίτλων εὐθὺς ὡς καταστοῦν ἐμπορεῦσιμοι.

Ἐντὸς τοῦ 1963 ἤρχισαν λειτουργοῦσαι αἱ δύο ἰδιωτικαὶ τράπεζαι ἐπενδύσεων, συσταθεῖσαι μὲ πρωτοβουλίαν καὶ εὐρείαν συμμετοχὴν εἰς τὸ κεφάλαιον, ἡ μία τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ ἑτέρα τῆς

Ἐμπορικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς τραπεζὰς ταύτας ἔχει ἐξασφαλισθῇ καὶ συμμετοχὴ ἀλλοδαπῶν ἰδιωτικῶν τραπεζικῶν ἰδρυμάτων, εἰδικευμένων εἰς τὴν μακροπρόθεσμον πίστιν.

Μετὰ τὴν ἰδρυσιν τῶν δύο τραπεζῶν, ἐνδείκνυται νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ἀξιοποίησις αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐξυγιάνσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς ἐλληνικῆς βιομηχανίας. Ἡ Νομισματικὴ Ἐπιτροπὴ καθώρισε τὰ ὅρια, ἐντὸς τῶν ὁποίων αἱ ἐμπορικαὶ τράπεζαι δύνανται νὰ θέτουν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν τραπεζῶν ἐπενδύσεων κεφάλαια, εἰδικώτερον, ἐκ τῶν προοριζομένων διὰ μακροτέρας διαρκείας χορηγήσεις. Θὰ πρέπει πάντως νὰ τονισθῇ ὅτι αἱ τράπεζαι ἐπενδύσεων θὰ δυνηθοῦν νὰ ἀποδώσουν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα μόνον ἐὰν καταστοῦν ἀγωγοὶ διὰ τὴν διοχέτευσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιχειρηματικοῦ κεφαλαίου ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ συνεργασίας μὲ ἐλληνικὰς ἐπιχειρήσεις ἢ καὶ αὐτοτελεῖς ἐπενδύσεις εἰς βιομηχανικὰ ἔργα.

3. Ἀγροτικὴ Τράπεζα καὶ ἀγροτικὴ πίστις

Τὸ πρόβλημα τῆς ἀγροτικῆς πίστεως εἶναι ἀμέσως συνδεδεμένον μὲ τὸ ὅλον ζήτημα τῆς προωθήσεως τῆς ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως. Συγχρόνως σοβαρώτατα εἶναι αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς δραστηριότητος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, ἡ ὁποία ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξαεῖται εἰς εὐρυτάτην κλίμακα ἐκ κεφαλαίων τοῦ ἐκδοτικοῦ προνομίου. Εἶναι ἀνάγκη τόσον διὰ τὴν εἰς τὸ μέλλον ἐπαρκῆ ἱκανοποίησιν τῶν πιστωτικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀγροτικοῦ τομέως, ὅσον καὶ πρὸς ἀπόφυγὴν γενικωτέρων νομισματικῶν διαταραχῶν, ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα νὰ κατευθύνῃ τὰς προσπάθειάς της εἰς τὴν προσέλκυσιν κεφαλαίων ἐξ ἄλλων πηγῶν.

Ἐπὶ πλέον, εἶναι ἀπαραίτητος ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἡ ἐπανεξέτασις καὶ ἀναθεώρησις τῶν μεθόδων καὶ διαδικασιῶν χορηγήσεως τῶν ἀγροτικῶν δανείων, αἱ ὁποῖαι ἔχουν παύσει νὰ ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας καὶ συνθήκας. Τοῦτο δὲ ἰσχύει εἰδικώτερον διὰ τὰ δάνεια μέσης καὶ μακρᾶς προθεσμίας.

Τέλος, διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Ἀγροτικὴ Τράπεζα νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν ἀποστολὴν της, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐκπλήρωσις τῶν ἀναλαμβανομένων δανειακῶν ὑποχρεώσεων τῶν ἀγροτῶν.

Κατὰ τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἐλήφθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δύο βασικῆς σημασίας ἀποφάσεις: ἀφ' ἑνὸς ἐμειώθησαν οὐσιωδῶς τὰ ἐπιτόκια τῶν χορηγήσεων τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐγένετο ρύθμισις τῶν ἐν καθυστερήσει ἀγροτικῶν χρεῶν.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς ἀπαιτεῖ συστηματικωτέραν μεταρρύθμισιν τῆς ἀγροτικῆς πίστεως καὶ ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ἀγροτικῆς Τρα-

πέξης, ἡ ὁποία θὰ σημαίνει καὶ πληρεστέραν προσαρμογὴν τῆς πρὸς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν πραγματικῶν συμφερόντων τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου.

Κύριοι Μέτοχοι,

Κατὰ τὴν παροῦσαν φάσιν τῶν ἐλληνικῶν καὶ παγκοσμίων οἰκονομικῶν ἐξελίξεων εἶναι ὑπὲρ ποτε ἀναγκαῖα ἡ γενικὴ κινητοποίησης τῶν ἐθνικῶν μας δυνάμεων διὰ τὴν ἐπίτευξιν ὑψηλοτέρων ρυθμῶν οἰκονομικῆς προόδου. Πρὸς τοῦτο, πρωταρχικῆς σημασίας εἶναι ἡ ἀξιοποίησης τοῦ πολυτίμου ἐμψύχου ὕλικου, τὸ ὁποῖον διαθέτει ἡ Ἑλλάς. Ἡ ἐκπαίδευσις, ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ ἄρσις τῶν φραγμῶν εἰς τὰς δημιουργικὰς πρωτοβουλίας εἶναι ἐπιδιώξεις ἀπολύτου προτεραιότητος ὡς ἀποτελοῦσαι τὰς προϋποθέσεις τῆς προόδου.

Δέον ἐπίσης νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν ἐπιτάχυνσιν τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ παραγωγικοῦ μας ἐξοπλισμοῦ ὥστε ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀποφασιστικὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγικότητος καὶ αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπισις ὑπὸ τῶν ἐλληνικῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ διευρυνομένου καὶ ἐντεινομένου διεθνοῦς ἀνταγωνισμοῦ. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι ὅλως ἰδιαιτέρας σημασίας ἡ αὕξησις τῶν ἐξαγωγῶν τῶν γεωργικῶν μας εἰδῶν ἀλλὰ καὶ τῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας, ἡ ὁποία δέον νὰ καταστῇ ὁ δυναμικώτερος κλάδος τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας. Μὲ τὸν πρόσανατολισμὸν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς πρὸς τὴν εὐρυτάτην ἀγορὰν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ σύνδεσις μετ' αὐτῆς ἐξασφαλίζει εἰς τὰ προϊόντα μας προνομιακῶς εὐμενεῖς ὅρους διεισδύσεως, αἴρεται τὸ οὐσιῶδες μειονέκτημα τῆς μικρᾶς ἀγορᾶς δημιουργουμένου τοῦ πλαισίου διὰ μίαν ὀρθολογικὴν, τεχνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐλληνικῶν βιομηχανικῶν μονάδων.

Ἡ ταχεῖα βιομηχανικὴ ἀνάπτυξις τῆς χώρας ἐπιβάλλεται πλέον καὶ ὡς κοινωνικὴ ἀνάγκη, διότι κυρίως δι' αὐτῆς εἶναι δυνατόν νὰ ἐξασφαλίσωμεν ὑψηλὰ καὶ ἀνερχόμενα ἐπίπεδα ἀπασχολήσεως καὶ ἀνάσχεσιν τῆς διαρροῆς τοῦ ἐμψύχου δυναμικοῦ τῆς χώρας εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Κοινωνικὴν ἐπίσης ἐπιταγὴν ἀλλὰ καὶ οἰκονομικὴν σκοπιμότητα ἀποτελεῖ ἡ ἐξασφάλισις δικαιοσύνης εἰς τὴν κατανομὴν τῶν καρπῶν τῆς οἰκονομικῆς προόδου τόσον μεταξὺ τῶν διαφόρων κατηγοριῶν τοῦ πληθυσμοῦ ὅσον καὶ μεταξὺ τῶν περιφερειῶν τῆς χώρας.

Ἡ ἐθνικὴ οἰκονομικὴ προσπάθεια διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν εἶναι οὐσιῶδες νὰ διέπεται ὑπὸ δύο κατευθυντηρίων ἀρχῶν.

Ἡ πρώτη ἀρχὴ εἶναι ὁ σαφὴς διαχωρισμὸς τῶν ὁρίων τῆς πολιτικῆς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἀνάμιξις τῆς

δευτέρως εἰς τὴν διαμόρφωσιν ἢ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πρώτης ὁδηγεῖ κατὰ κανόνα εἰς ἑξασθένησιν ἀμφοτέρων. Παραλλήλως πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν δικαίων ἀμοιβῶν εἰς τοὺς ἐργάτας καὶ δικαίων τιμῶν εἰς τοὺς ἀγρότας παραγωγοὺς εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνισχύωνται σταθερῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς αἱ προωθητικαὶ δυνάμεις τῆς οἰκονομίας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ διευρύνωνται συνεχῶς καὶ σταθερῶς τὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μία τολμηρὰ κοινωνικὴ πολιτικὴ διὰ τὴν συστηματικὴν καὶ μόνιμον ἐνίσχυσιν τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέρων κατηγοριῶν πληθυσμοῦ.

Ἡ δευτέρα κατευθυντήριος ἀρχὴ ἀφορᾷ εἰς τὴν νομισματικὴν ἰσορροπίαν. Ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος ἀποτελεῖ ὄχι μόνον βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς οἰκονομικῆς προόδου, ἀλλὰ καὶ ἀπαραίτητον ὅρον τῆς δικαίας κατανομῆς τοῦ εἰσοδήματος. Ἀντιθέτως ἡ νομισματικὴ ἀστάθεια ὑπονομεύει τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον, εὖνοεῖ τοὺς οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρους καὶ ἐξανεμίζει πᾶσαν ὠφέλειαν ἐκ τῶν κατακτήσεων τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενεστέων. Ἡ νομισματικὴ σταθερότης εἰς μίαν ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν, ὥς ἡ ἑλληνικὴ, οὐδόλως προϋποθέτει ἀνάσχεσιν τῆς ἀυξήσεως τῶν ἀμοιβῶν καὶ τῶν χρηματικῶν εἰσοδημάτων. Ἐπιβάλλεται ὅμως ὅπως τὰ χρηματικὰ εἰσοδήματα ἀνέρχωνται ἐντὸς τῶν ὁρίων ἀυξήσεως τῆς παραγωγικότητος καὶ τοῦ πραγματικοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος. Ὑπερβάσεις τῶν ὁρίων αὐτῶν καταλήγουν εἰς ἀνάσχεσιν τῆς οἰκονομικῆς προόδου ἢ ὁποία μόνη δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν συνεχὴ καὶ σταθερὰν ἄνοδον τῶν πραγματικῶν εἰσοδημάτων. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι εἰς χώρας ἐκ τῶν πλουσιωτέρων τῆς Εὐρώπης ἐφαρμόζονται προσφάτως προγράμματα λιτότητος πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς σταθερότητος τῶν νομισμάτων των καὶ περιφρούρησιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς των προόδου.

Εἶναι ἐπομένως ἀνάγκη νὰ καταστῇ συνείδησις, ὅτι τὰς βασικὰς κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς μας ἐπιδιώξεις οὐδὲν δύναται νὰ ἀπειλήσῃ, περισσότερον ἀπὸ τὴν ἑξασθένησιν τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος. Διὰ τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, ὅπως αἱ κοινωνικαὶ δυνάμεις σταθμίζουν μετὰ προσοχῆς τὰς διεκδικήσεις των μὲ ἐπίγνωσιν ὅτι μόνον ἐντὸς τῶν συνολικῶς διαθέσιμων πόρων εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχουν πραγματικὴν ἱκανοποίησιν ἐγγυωμένην τὴν προοδευτικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεώς των. Ἡ συνεπὴς τήρησις τῶν ἀρχῶν αὐτῶν ἐξασφαλίζει τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ κοινωνικῆς προόδου ἐπ' ὠφελεία ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ καὶ διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον.